

Balears, quan el vot parla en estranger

La possibilitat que els residents estrangers puguin votar als comicis locals del 99 obre noves fronteres polítiques a les Illes. De moment, només el PP manté contactes seriosos amb dues organitzacions d'estrangers, mentre s'espera la formació d'un partit d'alemanys.

"Mallorca serà el primer lloc on s'organitzarà un partit polític format per alemanys fora de les fronteres d'Alemanya". Aquesta declaració va bastar per atreure l'atenció de tots els mitjans de comunicació sobre Horts Richard Abel, l'home que l'havia feta, un xarcuter alemany que viu en una gran casa rosada, d'una urbanització de luxe de Palma, i va bastar per convertir-lo en el protagonista d'una de les polèmiques més dures que hi ha hagut sobre el dret dels

estrangers a organitzar-se políticament, des del moment que es començà a parlar del dret dels europeus a votar en les eleccions locals.

La reacció va ser tan forta que Abel va anunciar que renunciava al projecte de crear el que havia d'anomenar-se Amigos Alemanes en Espanya, perquè les amenaces anònimes que assegurava que havia rebut per telèfon, les dures crítiques que han aparegut als mitjans de comunicació i, segons sembla, el rebuig d'una part de la comuni-

tat alemanya de Mallorca, l'han fet recapacitar: hi ha una forma millor d'aconseguir el que vol.

Abel diu que ha renunciat al seu projecte polític i que podria integrar-se en algun partit existent, però fa poc circulava un esborrany del programa del nou partit que prepara —ara, això sí, molt més discretament—, en què es pot llegir: "no ens deixarem integrar en un dels partits ja existents a Espanya, ans volem la nostra independència..." El segon intent d'Abel serà un partit no solament per a ale-

Al centre, Donald Gaffney, president del Partit Conservador britànic a Mallorca, acompanyat pel presidente Matas (a la dreta) i per Joan Fageda, batle de Palma (a l'esquerra). Els afiliats d'aquest partit tenen la consigna de votar el PP en totes les eleccions excepte les europees.

manys. Es dirà Demócratas Europeos i aspira a integrar britànics i alguns residents més, "tots aquells que aquí són forasters", diu Abel, explicant que són col·lectius que no entenen aquesta necessitat d'haver de rebre els impresos en català, ni que els seus fills hagin d'aprendre el català a l'escola.

Grups organitzats. Les opcions polítiques amb què es troben els estrangers a les Illes, que el 1999 podran exercir el vot i presentar-se com a candidats a les eleccions locals per primera vegada, es veuran enriquides amb aquesta nova formació, tot i que les preferències solen anar adequades al PP.

El batlle de Palma, Joan Fageda (PP), afirmava no fa gaire que l'Ajuntament mantenia contactes amb la comunitat estrangera i que estava al dia de les seves reivindicacions. "El regidor Joan Bauzà s'encarrega de recollir els suggeriments de la comunitat estrangera, i em consta que manté reunions regulars amb els representants d'aquests col·lectius", afirmava el batlle. Efectivament, el regidor conservador Bauzà té, pel cap baix una vegada el mes, una reunió amb representants de la comunitat britànica. Els interlocutors solen ser els mateixos, amb Donald Gaffney, president de Conservatives Abroad (CA), al capdavant. Gaffney presideix aquesta delegació del partit conservador britànic des de fa uns set anys, gairebé des de la seva formació a Mallorca. L'associació té 250 afiliats, i a les darreres eleccions generals britàniques varen poder enviar a la seu del partit conservador 600 vots dels residents estrangers a Mallorca. Formen, per tant, un col·lectiu que almenys té costum de votar i que pot ser d'interès per als partits a Mallorca. Els Conservatives de l'illa són una de les onze delegacions que hi ha a l'estat, totes elles a zones turístiques. Res més allunyat de l'alemany

Abel que el britànic Gaffney, el qual manté el discurs de sempre sobre la possibilitat d'involucrar-se en la política interna. De fet, ja durant la dictadura de Franco els britànics solien estalviar-se d'opinar, per allò de trobar-se en un país que no era el seu. Gaffney no vol deixar cap dubte: "Mai no ens plantejaríem de presentar una candidatura, ni tan sols un candidat, per fer la competència als partits d'aquí. Tots els nostres vots són per al Partit Popular". A les reunions mensuals amb l'Ajuntament

Matas amb el secretari segon del Ministeri d'Afers Estrangers alemany. Del conjunt d'iniciatives n'ha resultat la creació d'una oficina d'informació per als residents estrangers. Kate Mentink és la gerent de l'Oficina de Ciudadanos Europeos (CE), que rep de la Conselleria de Presidència del govern balear una subvenció que el 1998 s'acostarà als cinc milions de pesetes. Aquesta oficina, que va ser una proposta de Mentink al govern, té dues persones a jornada completa, té adreça a la plaça de

B. VICKERS

les Drassanes de Palma -just devora la seu del govern- i és l'oficina més visible d'una associació amb membres de deu nacionalitats que paguen quotes anuals i que es beneficien dels serveis d'assessoria que CE els ofereix. Un resident estranger pot rebre informació en anglès, alemany o espanyol, sobre coses tan senzilles com la forma d'obtenir la targeta del parquímetre per als residents de Palma, o la manera de demanar un permís d'obres. També, si arriba el cas, diu Mentink, assessoraran sobre la millor forma d'exercir el dret de vot i la de ser candidat. "Si hi ha ningú que es vulgui presentar com a candidat independent a les llistes dels partits existents que defensen els interessos de la comunitat estrangera els donarem tot l'assessorament

que necessitin". Del que es mostra convençuda és que no hi ha necessitat de crear partits formats solament per estrangers, perquè "ja hi ha partits que assumeixen possibles candidats de la comunitat estrangera". Mentink rebutjà frontalment la pretensió de Hörst Abel, que va ser membre de l'organització Ciudadanos Europeos durant un any. Abel assegura que se'n va anar quan va veure que no es donava a la comunitat alemanya la representació que li pertoca dins l'organització. Però Mentink diu que Abel se'n va anar deprés d'un any de no complir la promesa de

Horts Richard Abel, fundador del dissolt partit d'alemanys a Mallorca. Ara prepara un nou partit que pretén agrupar residents de diferents nacionalitats per defensar, entre d'altres punts, que els seus fills no hagin d'aprendre català.

de Palma s'intercanvien idees i es comenten els problemes del moment, però Gaffney assevera que, com a estrangers, no opinaran sobre els afers d'un país que no és el seu: "Si ens demanen la nostra opinió, potser sí que, discretament, la donarem, però mai no la proclamarem en públic"

"Ciudadanos Europeos". La constant arribada de residents europeus a Mallorca, i a les Balears en general, i la preocupació social que el fet aixeca han motivat algunes accions del govern balear, com ara una reunió del president Jaume

dur nous afiliats entre els alemanys residents a l'illa.

Sembla que Ciudadanos és l'organització més arrelada, tant gràcies a la tasca de Mentink, com al suport del govern balear. "Vèiem que sense el suport institucional no podríem créixer més -diu Mentink, que va començar fundant la delegació de CE a Calvià-, i ara ja tenim un agrupació associada a Eivissa i som a punt d'obrir una oficina a Menorca". La subvenció de cinc milions és insuficient per a donar resposta al que ha estat un creixement inesperat. Entre afiliats i associacions afiliades, Mentink diu que la seva organització ara "controla" uns sis mil residents estrangers de les Balears.

Un dels objectius és de fer arribar a les institucions i partits de les Illes les seves reivindicacions. En aquest sentit, Giorgio Fanni, que presideix l'agrupació eivissenca, s'ha caracteritzat per la seva intenció d'exigir el dret a una educació en espanyol per als fills de residents estrangers.

Partits i estrangers. Les opcions electorals que tenen els residents estrangers són diverses. Poden afiliar-se a un partit del seu país d'origen, com els conservadors britànics, que reben la consigna de votar el Partit Popular sempre que no sigui en unes eleccions europees, cosa que es premia amb detalls com l'atenció del regidor Bauzà de Palma, o la invitació del president a una recepció de Cap d'Any amb el president del govern, Jaume Matas, i el batlle de Palma, Joan Fageda. Els afiliats també poden acudir a Ciudadanos Europeos per assessorar-se sobre la possibilitat d'integrar-se en llistes d'algun partit existent. Finalment, també podran afiliar-se a Demòcratas Europeos, el partit que l'alemany Horts Abel organitza, ara molt discretament.

Què fan els partits del país per atreure aquest vot? El PP és el partit que més fa per contactar amb el que són, o podrien ser, els seus votants estrangers. Dels altres partits, n'hi ha que mantenen contactes individualment, com el cas d'Esquerra Unida, que presentarà una can-

B. VICKERS

didata estrangera a Sóller. Ara, és en l'àmbit nacionalista on manca més informació sobre el vot estranger. Maria Antònia Munar, que dirigeix Unió Mallorquina, afirma-

Els alemanys, a diferència dels anglesos, tenen interessos econòmics a l'illa que els convé de defensar a través de la política.

va en una entrevista al diari de Palma en llengua anglesa, el *Majorca Daily Bulletin*, que el seu partit havia fet un estudi sobre el vot estranger i que feia comptes d'atendre les necessitats d'aquesta comunitat. Des de llavors no ha estat possible de saber-ne res més, de l'estudi, i fonts del partit diuen que mai no s'ha fet. Els altres partits es troben en la mateixa situació, i és aquesta manca d'atenció allò que adueix Horst Abel com a raó bàsica perquè la comunitat estrangera s'organitzi pel seu compte: "Un estranger que vol muntar un negoci aquí i no té contactes dins els

ajuntaments i les altres administracions, ho té molt difícil", referint-se al que ell considera una mena de "màfia" de favors de la qual, al seu parer, els estrangeres es troben exclòs.

La proposta de Horts Abel és la darrera passa d'un procés que va iniciar-se fa molts anys i que reflecteix canvis socials que no han estat atesos pels partits polítics existents. La comunitat britànica, que hi arribà els anys 70, és formada per jubilats que en molts casos no tenen cap interès a participar en la vida política local. La comunitat alemanya, emperò, que hi ha arribat aquests darrers deu anys, és formada per persones, de quaranta a cinquanta anys la majoria, amb interessos econòmics a l'illa i que, per tant, els convé de participar en la vida política.

És clar que, d'una altra banda, els interessos són tan diversos que és possible que no sigui tan fàcil de fer un partit. A CE, per exemple, hi ha des d'integrants de l'equip rector de la UIB a anticatalanistes radicals associats amb la Plataforma de Sas Llengos Baleás.

El que és clar és que únicament el PP s'afanya, si més no als municipis importants, per atreure aquest vot. La resta de partits es limiten, ara com ara, a contemplar l'espectacle sense saber com pot acabar.

Ben Vickers

Kate Mentink, gerent de l'Oficina de Ciudadanos Europeos. Un dels objectius d'aquesta organització és fer arribar a les institucions i partits de les Illes les reivindicacions dels residents estrangers.